

INFORMATSIOON JA DOKUMENTATSIOON
Rahvusvaheline noodiväljaande standardnumber
(ISMN)

Information and documentation
International standard music number (ISMN)
(ISO 10957:2009)

EESTI STANDARDI EESSÕNA

Käesolev Eesti standard:

- on rahvusvahelise standardi ISO 10957:2009 “Information and documentation - International standard music number (ISMN)” ingliskeelse teksti identne tõlge eesti keelde ning tõlgendamise erimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest,
- on kinnitatud Eesti Standardikeskuse 17.06.2010 käskkirjaga nr 108,
- jõustub sellekohase teate avaldamisel EVS Teataja 2010. aasta juulikuu numbris.

Standardi tõlkis Mari Kannusaar, tõlke on heaks kiitnud tehniline komitee EVS/TK 22 “Informatsioon ja dokumentatsioon”.

Standardi tõlke koostamisetpaneku esitas EVS/TK 22, standardi tõlkimist ja eestikeelse standardikavandi toimetamist on rahastanud Kultuuriministeerium ning Rahvusraamatukogu.

Standardi jaotises 3 “Terminid ja määratlused” on eesti terminile lisatud ka inglise termin.

Eesti standard sisaldab rahvuslikku lisa NF, milles tuuakse andmed Eesti ISMN Agentuuri kohta.

Käesolev standard on eestikeelne [et] versioon rahvusvahelisest standardist ISO 10957:2009. Teksti tõlke avaldas Eesti Standardikeskus ja see omab Eesti rahvusliku standardi staatust.	This standard is the Estonian [et] version of the International Standard ISO 10957:2009. It was translated by Estonian Centre for Standardisation. It has the status of the Estonian national standard.
---	---

ICS 01.140.20 Infoteadused
Võtmesõnad: ISMN, ISMN keskus
Hinnagrupp G

Standardite reprodutseerimis- ja levitamiseõigus kuulub Eesti Standardikeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel on keelatud ilma Eesti Standardikeskuse poolt antud kirjaliku loata.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, palun võtke ühendust Eesti Standardikeskusega:

Aru 10, 10317 Tallinn, Eesti; www.evs.ee; telefon: 605 5050; e-post: info@evs.ee

SISUKORD

EESSÕNA	IV
SISSEJUHATUS.....	IV
1 KÄSITLUSALA.....	1
2 NORMIVIITED	1
3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED	1
4 RAHVUSVAHELISE NOODIVÄLJAANDE STANDARDNUMBRI (ISMN) STRUKTUUR JA SÜNTAKS.....	2
5 ISMN-I ESITUSVIIS JA ASUKOHT NOODIVÄLJAANDEL	3
6 ISMN-I ANDMINE	4
7 ISMN SÜSTEEMI HALDAMINE	4
8 ISMN-I SEOS ISMN METAANDMETEGA	4
9 13-NUMBRILISE ISMN-I RAKENDUSJUHIS.....	4
Lisa A (normlisa) ISMN-i andmise ja kasutamise juhised	5
Lisa B (normlisa) 13-numbrilise ISMN-i kontrollnumber	6
Lisa C (normlisa) ISMN süsteemi haldamine	8
Lisa D (normlisa) ISMN-i andmiseks nõutavad metaandmed	10
Lisa E (normlisa) 13-numbrilise ISMN-i rakendusjuhised.....	11
Kasutatud kirjandus	12
Eesti standardi lisa NF (teatmelisa) Eesti ISMN Agentuur	13

EESSÕNA

ISO (Rahvusvaheline Standardiorganisatsioon – International Organization for Standardization) on ülemaailmne rahvuslike standardimisorganisatsioonide (ISO rahvuslike liikmesorganisatsioonide) föderatsioon. Tavaliselt tegelevad rahvusvahelise standardi ettevalmistamisega ISO tehnilised komiteed. Kõigil rahvuslikel liikmesorganisatsioonidel, kes on mingi tehnilise komitee pädevusse kuuluvast valdkonnast huvitatud, on õigus osa võtta selle komitee tegevusest. Selles töös osalevad käsikäes ISO-ga ka rahvusvahelised, riiklikud ja valitsusvälised organisatsioonid. Kõikides elektrotehnika standardimist puudutavates küsimustes teeb ISO tihedat koostööd Rahvusvahelise Elektrotehnikakomisjoniga (IEC).

Rahvusvahelised standardid kavandatakse vastavalt ISO/IEC direktiivide 2. osas esitatud reeglitele.

Tehnilistes komiteedes vastuvõetud rahvusvahelised standardikavandid saadetakse hääletamiseks rahvuslikele liikmesorganisatsioonidele. Avaldamine rahvusvahelise standardina nõuab heakskiitu vähemalt 75% hääletanud rahvuslikelt liikmesorganisatsioonidelt.

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et mõned selle rahvusvahelise standardi elemendid võivad olla patendiõiguse objektiks. ISO ei ole kohustatud mingeid või kõiki selliseid patendiõigusi välja selgitama.

Rahvusvahelise standardi ISO 10957 on ette valmistanud tehnilise komitee ISO/TC 46 "Information and documentation" alamkomitee SC 9 "Identification and description".

Standardi käesolev, teine trükk tühistab ja asendab esimese trüki (ISO 10957:1993), mille tekst on üksikasjalikult läbi vaadatud. Selles trükis kirjeldatakse meetodit 10-numbrilise ISMN-i muutmiseks 13-numbriliseks ISMN-iks, et viia ISMN-i struktuur kooskõlla rahvusvahelise kaubavöötkoodisüsteemiga GS1 (endine EAN.UCC). Lisatud on täpsemad nõuded ISMN süsteemi haldamise, ISMN-i andmise, kontrollnumbri arvutamise ja ISMN metaandmete kohta.

SISSEJUHATUS

Rahvusvahelise noodiväljaande standardnumbri (ISMN) kui rahvusvahelist raamatu standardnumbrit (ISBN) täiendava eraldi süsteemi töötasid välja muusikakirjastajad oma töö hõlbustamiseks. ISMN kui iseseisev identifitseerimissüsteem võimaldab ülemaailmses tarneahelas eristada nooditrükist eraldi väljaandeliigina ning noodiväljaannetele spetsialiseerunud turu jaoks välja töötada tootekataloogid ja muud teenused. Lisaks ei sobi mõned ISBN süsteemi elemendid, nagu riigi- ja keelerühmade lülitamine ISBN-i struktuuri ja haldussüsteemi, muusikasektori tavade ja töökorraldusega, kus keeleline sisu ei oma samasugust rolli nagu tekstiväljaannete puhul. Selle ja ka teiste praktiliste põhjuste tõttu eksisteerivad ISMN ja ISBN eraldi identifitseerimissüsteemidena.

1 KÄSITLUSALA

Käesolevas rahvusvahelises standardis iseloomustatakse rahvusvahelist noodiväljaande standardnumbrit (ISMN), mis võimaldab ainuomaselt identifitseerida noodiväljaandeid. Standard käsitleb nimetatud väljaannetele ainuomase ISMN-i andmist, eristamaks mingi nimetuse üht editsiooni või mingi editsiooni üht eraldivõetavat osa kõigist teistest editsioonidest. Käesolev standard täpsustab ka ISMN-i struktuuri ja ISMN-i kujutise asukoha noodiväljaannetel.

Käesolev standard kohaldub noodiväljaannete editsioonidele. ISMN-i võib kasutada ka nende noodieditsioonide identifitseerimiseks, mis on avaldatud koos teiste teavikulaadidega ning moodustavad nendega ühe terviku (nt editsioon, mis koos helisalvestisega moodustab ühtse toote).

ISMN-i ei kasutata teistel andmekandjatel iseseisva väljaandena avaldatud materjali identifitseerimiseks, nt helisalvestised või audiovisuaaltooted laserplaatidel või digivideoketastel, millele kohalduvad teised standardid nagu ISO 3901 (*International Standard Recording Code*) ja ISO 15706 (*International Standard Audiovisual Number*).

ISMN ei sobi toodete enda identifitseerimiseks (laserplaatide või digivideoketaste toorikud), milleks saab kasutada 13-numbrilist EAN (*European Article Numbering*) vöötkoodi.

2 NORMIVIITED

Järgnevalt loetletud dokumendid on vajalikud käesoleva standardi rakendamiseks. Dateeritud viidete korral kehtib ainult viidatud väljaanne. Dateerimata viidete korral kehtib viidatud dokumendi uusim väljaanne koos võimalike muudatustega.

ISO/IEC 15420, *Information technology — Automatic identification and data capture techniques — Bar code symbology specification — EAN/UPC*

3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Käesolevas standardis kasutatakse järgnevaid termineid ja määratlusi.

3.1

kontrollnumber (*check digit*)

lisanumber, mille abil saab kontrollida ISMN-i õigsust standardnumbri üksikute numbrite vahelise matemaatilise seose kaudu

3.2

editsioon (*edition*)

noodiväljaande kõik eksemplarid, mis on toodetud ühe ja sama sisendi põhjal ning välja antud ühe ja sama asutuse, asutuste rühma või isiku poolt

MÄRKUS See hõlmab müügi, laenutamiseks, tasuta levitamiseks või ainult autoriõiguse kaitsmise eesmärgil toodetud materjali.

3.3

ISMN prefiks (*ISMN prefix*)

neljast numbrist koosnev prefiks, mille esimesed kolm numbrit "979" tähistavad rahvusvahelise kaubavöötkoodi assotsiatsiooni GS1 (endine EAN.UCC) antud kaubakoodi ning mille neljas number on noodiväljaannete tähistamiseks reserveeritud number 0

MÄRKUS *European Article Numbering International-Uniform Code Council* (EAN.UCC) nimetusega tähistati tarneahela standardeid, varasem nimetus oli *EAN.UCC System*. 2005. a võttis EAN uueks nimeks GS1.